

كۆرۈنا: پىكوتەكان

لە ئىستادا چەند پىكوتەيەك (فاكسىنىك) بۇ قايرۆسى كۆرۈنا (كۆفېد-۹۱) بەردەستىن. ھەموويان سەلامەتنى و رېگرى دەكەن لە نەخۆشكەوتتى توند و مردن بەھۆى كۆرۈناوہ. رەنگە نەتوانىت ئەو جۆرە پىكوتەيە ھەلبۇزىرەت كە دەتەوتت لە خۆتى بدەيت، بەلام جىاوازيبەكانى ئىوانيان بابى ئەوہ نىيە مانابەكى ھەيت. تا زووتر بە ھەر يەككىيان خۆت بكوئىت، زووتر پارىزراو دەيتت. كوتان دەشېتتە ھۆى خاوردنەوہى بلاوبونەوہى نەخۆشېيەكە.

پىكوتەكان چەند رېگىيەك بەكار دەھىنن تا وا بكنە جەستەت قايرۆسى كۆرۈنا بناسىتەوہ و بەرگرى («دژەتەن») بۇ جەنگان دژى دروست بكات. پىكوتەكان بەگشتى بە دەرزى دەدرىن لە ماسوولكە (بەزۆرى بەشى سەر مەوہى قۇل ئاسانتىن شونە). گەر ژەمى دووم پىويست بوو تا بەتەوہتى بىتارىزىت، كە ئەوہش دەكەوتت سەر جۆرى پىكوتەكە، دەيتت پاش ۳ بۇ ۲۱ ھەفتە پاشتر ئەنجام بدرىت.

ھىچكام لە پىكوتەكان ناتوانن تۆ تووشى كۆرۈنا بكنە.

پىكوتەكان سەلامەت و كارىگەر

كاتىك ئافرەتتەك دەكۆكيت لەناو دەستى لەكاتىك ئافرەتتەك تىر لەنزىكى ئەو دانىشتوۋە

پىكوتەكان كارىگەر بىيان ھەيە. تۆ و كەسانىكى زۆر كە تۆ دەياناسىت بە سەلامەتى دژى چەندىن نەخۆشى كوتراون. بەھۆى پىكوتەكانەوہ، ھەندىك لەو نەخۆشيانەى كە پىشتىر زىيانىن بە خەلك دەگەياند و تەننەت ژيانىشى لە دەستاندن، وەك پۇلىق و ئاولە، لە ئىستادا دەگمەنن يان بە تەوہتى نەماون.

پىكوتەكانى كۆرۈنا زۆر بەخىرايى بەرھەم ھىران، چۆن بزائىن سەلامەتن؟

ھەموو پىكوتەكان تاقىكراونەتەوہ بۇ دۇنياوونەوہ لەوہى كە پىكوتەكە زىنبەخش نىيە، بۇ دۆينەوہى باشترىن بر بۇ بەكار ھىنان، بۇ دۇنياوونەوہ لەوہى كە پىكوتەكە ھىچ كارىگەر بىيەكى لاوہى مەترسىدارى نىيە و كارىگەرە. پىكوتەكانى كۆرۈنا لەلايەن زىاتر لە ۰۵۲ ھەزار كەسەوہ لە زۆر ولاتى جىاوازا دا تاقىكراونەتەوہ كەسانى سەر بە نەژادى جىاواز، بە ھەبوونى نەخۆشى جۆراوچۆر تىپاندا و سەر بە تەمەنى جىاواز. پاش چەندىن مانگ، بە نىزىكەيى ھىچ كىشەيەكى تەندروستى بۇ ھىچكام لە پىكوتە نوپكان راپۆرتى لەسەر نەدراوہ. ھەر لەبەر ئەوہى كە پىكوتەكانى كۆرۈنا وا بەخىرايى پەسەند كران.

بەشنىكى زۆرى تويژىنەوہكان بۇ بەرھەمىنەنى ئەم پىكوتانە بەر لە بلاوبونەوہى پەتاي كۆرۈنا ئەنجام دراون. بلاوبونەوہى قايرۆسەكانى تىرى كۆرۈنا لە سالى ۲۰۰۲ (سارس) و لە سالى ۲۰۲۰ (مىرس) بووہ ھۆى كاركردن لەسەر گەشەدان بە پىكوتە نۆى و تەكنەلۇجىيانى بەرھەمىنەنى پىكوتە بۇ وەستاندىن. ئەم تويژىنەوہانە و تويژىنەوہكانى تىر لە سەرتاسەرى جىھاندا بەرھەمىنەنى پىكوتەكانى كۆرۈناى خىراتر كىرد.

ئېمە پەيامى رادىيوى بە ھەموو زمانەكان بەر ھەم دەھىنن تا لەر ئېمە كەسانى جىيەنمانە و رابەرانى ئايىنى بئوانن روونى بكنەنەو كە بۆچى خۇيان كوتىوہ و ھانى كەسانى تىرىش بدن تا ھەمان كار بكن.

ئېمە لە كۆبونەو مەكانماندا گەنگەشەى ئەو دەكەين كە خەلكى چىيان بېستووہ و لە چى دەترسن. ئېمە باسى ئەو دەكەين كە گىرنگى پىكوتەكان بۆ تەندروستىمان ھىندەى گىرنگى ئەو خۇراك و پالېشنىيانەيە كە دابەشى دەكەين بەسەر ئەو خىزانانەدا كە كۆرۇنا زىانى لى داون.

ئېرە خەلكى دەزانن كە پىكوتەكان بار مەتىى مندالەكانمان دەدن و سەلامەتن. ئەو دەرمانانەى ئېرە و لە ولاتانى دىكەدا دروست دەكرىن بەبى كىشە لەلاپەن ھەموومانەو بەكار دەھىنرىن. پىكوتەكانى كۆرۇنا جىواز نىين. ھەمان دەسەلات دۇنيا دەھىتەوہ لەوہى ھەموويان سەلامەتن.

خەلكى بىرۆكەى زۆر سەپرىان ھەيە دەربارەى پىكوتەكان. من ھەولى تەواوى خۆم دەدەم لەكاتى راستكر دنەوہى زانىارىيە ھەلەكانىياندا بە رىزەوہ مامەلە بكم.

- لە رىگەى كردار مەكانتەوہ بدوئ. خۆت بكوته و ھانى رابەرانى جفاكەكانى تر بدە كە ھەمان كار بكن.
- ئەو كەسانە بخەرە بەر چاؤ كە لە ولاتەكەى خۆت و شوئىنەكانى تردا خۇيان كوتىوہ بۆ خستەرووى ئەوہى كە ئەو كەسانە نەخۆش نەكەوتون و ئىستا حالەتەكانى كۆرۇنا لەو شوئىنە كەمترن.
- ئەوہ روون بكمەوہ كە ھەر چەندە خەلكى رەنگە لاو و بەھىز بن، خۆكوتان ئەگەر مەكانى ئەوہ كەم دەكاتەوہ كە خىزان، ھاوړى و ھاوكار مەكانىان نەخۆش بكمون.
- خەلكى بىرۆكەى زۆر سەپرىان ھەيە دەربارەى پىكوتەكان. من ھەولى تەواوى خۆم دەدەم لەكاتى راستكر دنەوہى زانىارىيە ھەلەكانىياندا بە رىزەوہ مامەلە بكم.

دەبىت كى بە پىكوتەى كۆرۇنا خوى بكوئىت؟

ھەموو كەسنىك دەبىت پىكوتەى كۆرۇنا وەر بگرىت. كاتىك پىكوتەى پىوئىست بۆ ھەموو كەسنىك بەر دەست نىيە، كارە دروستەكە ئەو مەكە سەرەتا پىكوتەكە بدرىت بەو كەسانەى كە زۆر ترىن مەترسى نەخۆشكەوتنىيان لەسەرە:

دەتوانىن دەرزىيەكە لە رانت بدەين تا نازارى قوئت نەدات.

• ئەو كار مەندە تەندروستىبانەى كە چاؤدېرى ئەو كەسانە دەكەن كە تووشى كۆرۇنا بوون يان كاتىان لەگەل بەسەر دەبەن.

• ئەو كار كەرانەى كە پىشەكانىيان و ايان لى دەكات روژانە بەر كەسانىكى زۆر بكمون، بەتايەت گەر لە ژىنگەپەكى قەربالغىشدا بژىن.

• كەسانى بەتەمەن كە زىاتر لە كەسانى گەنج ئەگەرى ئەو مەيان ھەيە تووشى حالەتى سەختى كۆرۇنا بىن.

• ئەو كەسانەى كە نەخۆشى و كەمئەندامىيان ھەيە وەك نەخۆشپىيەكانى دىل، گورچىلە يان سى، شەكرە، قەلەوى، داون سىندروم و نەخۆشپىيەكانى تر.

ئەگەر كەسنىك پىشتر تووشى كۆرۇنا بووبىت، ھىشتاش ھەر دەبىت خوى بكوئىت بەلام دەبىت چاؤمړى بكات تا سى مانگ بەسەر تووشبوونىدا تىدەپەرىت.

I think something is missing here.

